

Mariusz Portalski
Towarzystwo Naukowe Płockie
portalski@pw.plock.pl

**Pionierskie instytucje kształcenia
zdalnego w Polsce w latach
60-tych i 70-tych XX wieku**

Warszawa, czerwiec 2012 r.

Krótką historia kształcenia zdalnego

- nauczanie korespondencyjne, USA XVIII wiek
- zestawy filmów instruktażowych, USA 1910 r.
- nadawanie audycji radiowych, lata 20-te XX wieku
- nadawanie audycji telewizyjnych, lata 30-te XX wieku
- telewizja dydaktyczna, Uniwersytet Stanu Iowa 1945 r.
- Politechnika Telewizyjna, 1966-1971
- British Open University, 1969 r.
- Ośrodek Telewizji Dydaktycznej w Filii PW w Płocku, 1970-1983
- współczesność – dominacja technik internetowych

Oświata i szkolnictwo wyższe w Polsce w II połowie lat 60-tych XX wieku

- tendencje światowe – rozwój szkolnictwa średniego i wyższego
- upowszechnianie kształcenia ponadpodstawowego w Polsce (1000 szkół na 1000-lecie)
- egzemplifikacja – w Płocku liczba uczniów szkół zawodowych w 1960 r. – 2456, w 1968 r. – 8892
- niedobór kadr z wykształceniem wyższym
- wzrost liczby studentów – 251,9 tys. w 1965 r., 329,4 tys. w 1970 r.
- szybszy rozwój studiów dla pracujących niż dziennych

Organizacja Politechniki Telewizyjnej

- początek 1965 r. – powołanie przez Ministra Szkolnictwa Wyższego grupy roboczej ds. telewizji w kształceniu
- podpisanie umowy z UNESCO
- 30.11.1965 r. – powołanie pełnomocnika rządu ds. telewizji w szkolnictwie wyższym – prof. J. Tymowski
- zespół doradczy jako Komisja Rady Głównej SzW
- luty 1966 r. – kurs przygotowawczy
- 6 września 1966 r. – rozpoczęcie wykładów

Teleaudycje wykładowe

- Studio we Wrocławiu - matematyka
- Studio w Gdańsku – fizyka

Wymiar jednostek wykładowych

Przedmiot	Liczba jednostek wykładowych			
	I semestr	II semestr	III semestr	IV semestr
Matematyka	55	39	54	-
Fizyka	-	54	36	27
Geometria wykreślna	16	-	-	-
Chemia	16	-	-	-
Wytrzymałość materiałów	-	-	-	27
Elektrotechnika	-	-	-	36
Razem	87	93	90	90

Słuchacze Politechniki Telewizyjnej

- ⦿ studenci studiów wieczorowych i zaocznych
- ⦿ studenci studiów dziennych
- ⦿ uczniowie szkół średnich
- ⦿ nauczyciele
- ⦿ inni zainteresowani

Efektywność Politechniki Telewizyjnej

- efektywność ekonomiczna
 - ✓ koszt łączny w 1969 r. – 10 057 676 zł
 - ✓ Koszt jednostkowy na 1 studenta rocznie – 2193 zł
- efektywność dydaktyczna – trudna do oszacowania
- renowacja wiedzy
- popularyzacja wiedzy (ok. 550 tys. słuchaczy)

Kreacja Ośrodka Telewizji Dydaktycznej w Filii PW w Płocku

- ⦿ idea – poszukiwanie form i metod wykorzystania techniki w kształceniu
- ⦿ wzorce – telewizja uczelniana oparta na nadajniku małej mocy (USA)
- ⦿ twórca – prof. Edward Kowalczyk Minister Łączności
- ⦿ lokalizacja – Filia Politechniki Warszawskiej w Płocku

Przygotowanie do działalności

- powołanie Ośrodka przez MOiSzW – 15.05.1970
- uruchomienie nadajnika TV – 1.05.1971
- budowa studia TV – 1972-1974
- zdolność emisyjna – czerwiec 1974

Zadania przypisane Ośrodkowi

- ⦿ prowadzenie badań naukowych i eksperymentów
- ⦿ nadawanie programów dydaktycznych
- ⦿ współpraca z innymi placówkami naukowymi
- ⦿ organizowanie seminariów, konferencji i publikowanie wyników badań i eksperymentów

Działalność praktyczna

- ⦿ kurs zdalny techniki półprzewodnikowej – 1974 r.
- ⦿ realizacja serii teleaudycji dydaktycznych w technice video – 1975-1977
- ⦿ ekspertyza dla Warszawskich Zakładów Telewizyjnych – 1978 r.
- ⦿ projekt i wykonanie materiałów dydaktycznych dla ośrodka szkoleniowego Fabryki Maszyn Żniwnych w Płocku – 1979-1981
- ⦿ udział w seminariach i konferencjach, publikacje
- ⦿ lekcje pokazowe dla szkół średnich

Konkluzja

- ◉ w opinii Komitetu Ekspertów (1973) właściwy kierunek działań
- ◉ w warunkach rozwoju techniki elektronicznej lat 60-tych i 70-tych XX wieku – znaczące osiągnięcie
- ◉ regres szkolnictwa wyższego w latach 80-tych cofnął Polskę w układzie światowym
- ◉ przy obecnych możliwościach technicznych można by się pokusić o 1 kanał TV dydaktycznej

Dziękuję za uwagę!

portalski@pw.plock.pl

